

DUSNIE

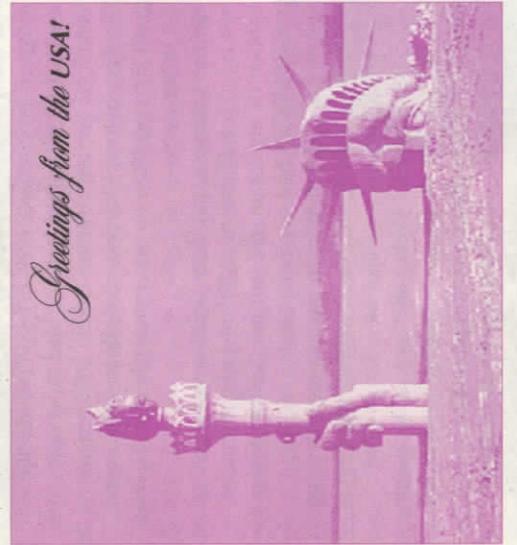
Dusnie is een uitgave van anarchistisch collectief EuroDusnie uit Leiden. Nummer 25, uitgave 24 november 2000

ZODEN AAN DE DIJK

De Klimaatconferentie van de VN in Den Haag zal bij het verschijnen van dit blaadje al weer bijna voorbij zijn. Duizenden mensen uit allerlei landen zijn naar Den Haag gekomen om van de milieubobo's der aarde te eisen dat ze harde afspraken maken om de klimaatverandering om te buigen. Ook wordt geprotesteerd tegen de kernenergielobby, de bedrijfslobby in het algemeen en de handel in vervuilingssrechten.

Het onderwerp is te ernstig om er cynisch over te doen. Toch moet je je afvragen hoeveel effect de directie akties, ludieke evenementen en alternatieve conferenties rond de officiële top kunnen hebben. Radicale actievoerders doen soms wat schamper over brave acties zoals het aanleggen van een symbolische dijk door Milieudefensie. Netjes alles regelen met de politie, een select groepje demonstranten met pasjes die iets dichter bij het Congresgebouw mag komen, en conferentievoorzitter Jan Pronk mag de laatste zak leggen.

Maar 'radicale' akties zetten waarschijnlijk net zo weinig zoden aan de dijk als 'publieksvriendelijke' akties. De moeizame machtspolitiek van landen, en de kolossale economische belangen die meespelen, maken het onmogelijk om invloed uit te oefenen op wat de resultaten zullen zijn van de 'COP6'. Eén

Greetings from the USA!

Gratis
dankzij jouw donatie

'markt' economie zijn zaken als productie, energiegebruik en transportbewegingen nauwelijks aan regels gebonden en worden milieuschade en vervuiling doorgaans gezien als lastige neveneffecten van de heilige economische groei. Dus gaan men zoeken naar technologische oplossingen: schone auto's, het aanplanten van koolzuurabsorberende bossen (oude bomen heb je niet nodig want die nemen te weinig CO₂ op), het storten van tonnen ijs in de oceaan zodat er meer CO₂absorberende algen komen, het promoten van 'schone' kernenergie, etcetera. Arme landen worden afgekocht met pakweg een miljard dollar per jaar zodat ze zich kunnen wapenen tegen de door rijke landen veroorzaakte klimaatverstoringen.

Protesten zoals bij de Klimaattop moeten zich richten tegen dit soort wereldvreemd technocratisch denken en de ideologie die eraan verbonden is: het volledig doorgesloten vrije markt fundamentalisme waarbij zelfs het handelen in vervuilingssrechten aangemoedigd wordt. Pas als deze extremistische ideologie serieus ter discussie komt valt er nog wat te redderen aan het milieu.

van de maatregelen, die niet alleen door de radicale milieubeweging wordt geëist, maar ook door VN wetenschappers als noodzakelijk wordt gezien, is het tot zestig procent verlagen van de uitstoot van koolstofdioxide. Alleen zo kunnen processen als woestijnvorming en stijging van de zeespiegel, met alle gevolgen vandien, worden teruggedrongen.

Dit soort afspraken komt er natuurlijk nooit. In werkelijkheid zijn de meeste geïndustrialiseerde landen de laatste jaren alleen maar meer broekasgassen blijven uitstoten. In de 'vrije

EU-KANDIDAT TURKIJE MARTELT

Het probleem van de gevangenissen blijft een bloedende wond in Turkije. Tijdens de militaire coup van 12 september 1980, en in de daaropvolgende jaren van onderdrukking waren de gevangenissen het centrale punt van aanvallen door het fascistisch regime.

In 1982 kwamen Kemal Pir, M. Hayri Durmus, Akif Yilmaz en Ali Cicek om tijdens de onbeperkte hongerstaking in de gevangenis van Diyarbakir.

Deze hongerstaking was begonnen tegen de onderdrukkende militaire sancties.

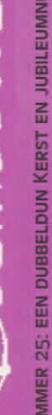
In 1984 kwamen in de gevangenis van Metris Hasan Telci, Abdullah Meral, H. Basbag en Mehmet Fatih Oktulmus om tijdens de onbeperkte hongerstaking tegen de implementatie van uniforme kleding voorschriften en het negeren van politieke identiteit en eer.

Maar het fascistische regime is nooit geweken van zijn doel om revolutionairen te breken en de rechten te ontnemen die verkregen zijn door tientallen verzetsvoorbereiden. Door de continuering van deze zo karakteristieke aanvallen, werd in 1989 een hongerstaking gestart als protest tegen de overplaatsingen van de gevangenis van Aydin naar de zogenaamde "doodskist"-gevangenis van Eskisehir. Tijdens deze hongerstaking zijn de politieke gevangenen Huseyin Erglu en Mehmet Yalcinkaya om het leven gebracht door martelingen. Het doel van het regime wat betreft deze "doodskist"-gevangenis, is de isolatie van gevangenen van de buitenwereld door eenzame opsplitsing (F-type) en op deze manier hen tot overgave te dwingen.

Dit werd tegengehouden door verzet met als gevolg

hun verwondingen. Ondanks dit alles werden de 86 revolutionaire overlevenden van deze pogrom in staat van beschuldiging gesteld, dit in plaats van de moordende staat. De uitermate zware vonnissen variëren van gezamenlijk 1000 jaar tot dood door ophanging.

lees verder op pagina 7

NUMMER 25: EEN DUBBELEDUN KERST EN JUBILEUMNUMMER

KLIMAAT-TOP

WORLD ECONOMIC FORUM IN HAAR
ADELAARSNEST IN DAVOS.

WAT TE DOEN MET DE MEDIA?

EUROPESE FEDERATIE OP KOMST!?

ISOLATIECEL IS MOORD!

POLITIEKE AGENDA

Dusnieuws

Dusnieuws wordt uitgegeven door het anarchistisch collectief EuroDusnie.

Redactie Dusnieuws
Postbus 2228
2301 CE Leiden
Tel./Fax: 071-5173019
Email: eurodusnieuws@squat.net
Homepage: <http://squat.net/eurodusnie>

Drukkerij
Mostert en van Onderen!
Iangegracht 61, 2312 NW Leiden
oplage 1000 stuks

Giro nummer : 3184679 EuroDusnie
o.v.v. 'Dusnieuws' en je naam en adres en aantal.

EuroDusnie-kantoor
Boerhaavelaan 345 in Leiden.
Door de week meestal bereikbaar van 14.00 tot 17.00 uur. Telefoonnummer 071-5173019.

Enkele andere initiatieven van het EuroDusnie collectief:

de Weggeefwinkel
Hooglandse Kerkgracht 4, donderdag en vrijdag van 14.00 tot 17.00 en zaterdag van 11.00 tot 17.00 uur. Telefoonnummer: 071 5136955. email:weggeefwinkel@squat.net

Eetcafé Las Vegas
Koppenhinksteeg 2c open op woensdag van 18.00 tot 23.00 uur. Telefoonnummer 071 5136955

Tegengif
Koppenhinksteeg 2c De voedsel kooperatie en de politieke informatie winkel zijn onder de naam 'Tegengif' iedere woensdag avond van 18:00 tot 20.30 en iedere zaterdag van 14.00 tot 17.00 geopend.

Dagcafé Las Vegas
Koppenhinksteeg 2c, geopend iedere zaterdag van 11.00 tot 17.00

Abonnementen: Dusnieuws is en blijft gratis, voor de productie van het blad zijn wij echter afhankelijk van donateurs. Het liefst zouden we de kosten van Dusnieuws dekken met maandelijkse donaties van de lezers, maar ook eenmalige giften zijn van harte welkom. Wil en kun je meer kranten verspreiden geef dat dan even door aan de redactie. Dusnieuws is een blad voor mensen die actief zijn in de sociale beweging en is te vinden in de meeste alternatieve boekenwinkels en uitgaansgelegenheden. Je kunt je ook op de digitale Dusnieuws abonneren door aan ons een mailtje te sturen, je wordt dan ook regelmatig op de hoogte gehouden van het EuroDusnie programma.

De redactie heeft altijd interesse in ingezonden artikelen al kunnen we je niet garanderen dat ze worden gepubliceerd. Stukken graag zonder lay-out grappes gewoon als *.txt of doc-file mailen of uitgeprint opsturen naar bovenvermeld adres. Dusnieuws is copyright-vrij. Dus neem over wat je wilt.

De deadline voor Dusnieuws 26 is 11 januari

Alle artikelen in de Dusnieuws worden geschreven op persoonlijke titel.

REDACTIONEEL

Dusnieuws 25 is uit. Deze keer een dubbeldun kerst- en jubileumnummer met artikelen over media, de Europese eenwording, het World Economic Forum en marteelpraktijken in Turkije. De volgende Dusnieuws komt pas in het volgende jaar uit. Vanaf Dusnieuws 26 zal het blad verrijkt zijn met in ieder geval nieuwe vaste bijdragen over het Midden Oosten en parlementair politiek gekonkel.

Het team is vanaf vandaag verreikt met een heus rediger- en corrigermens heet geen uiteindelijk een leesbaarder en vrijwel foutloos blad moet opleveren. Vervelend genoeg kwamen enkele artikelen pas na de deadline binnen waardoor niet alle stukken even goed zijn nagekken op onregelmatigheden. Tis maar dat je het weet.

We zijn trouwens met deze Dusnieuws aanbeland bij een kwart iets Dusnieuws. Vijfentwintig nummers hebben de afgelopen drie jaar het daglicht gezien en daarop zijn we best een beetje trots. Regelmatig spreken mensen ons aan met de vraag waarom we zoveel over 'de beweging' schrijven of waarom we zoveel moeilijke woorden in onze artikelen gebruiken. Welnu allereerst is Dusnieuws een produkt van de sociale beweging en dient het niet in de laatste plaats als informatie -en discussieplatform voor diegenen die op enigerlei wijze bij of in de sociale beweging betrokken zijn. Wat betreft die moeilijke woorden kunnen we slechts zeggen dat iedere 'sien' wel haar eigen woorden en gebruikten heeft en dat het gebruik van niet alledaagse woorden en gedachtenpinsels onvermijdelijk is.

EURODUSNIE INTERN

Dit keer geen nieuwe prijzen (ta dat we vinden het zelf ook moeilijk te geloven). Wel is de Marga Klompé prijs aan ons uitgereikt en in Tilburg bleek dat er gelukkig ook heel wat okeje Christenen zijn. Onze dank aan hen die christen en o.k.zijn. Nee even zonder dollen het was er erg gezellig en alhoewel de gift van 5000 gulden een beetje in het niet viel met de 5 ton die we onlangs van kameraad Ben Laden 'kregen waarderen we ze zeer. In oktober logeerden zo'n 40 dierenrechtactivisten in het gebouw van EuroDusnie aan de Boerhaaveelaan. Zij waren daar bijeengekomen voor een week boordevol acties tegen de zogenaamde 'Apenhèl', oftewel het primaatcentrum in Rijswijk. Nu kan je je wellicht nog de laaste dierenrechtenweek herinneren. Deze vond ook in EuroDusnie plaats en wekte nogal wat berroering omdat er wat mensen in een McDonalds wat prullenbakken hadden omgegooid. Voor deze enorme misdaad is toen zelfs een Zweedse jongen het land uitgezet. Sindsdien werd EuroDusnie in de stad vereenzelvigd met gewelddadige anti-McDonaldsacties en beiden talloze journalisten Alijn deze keer verliep de week zonder consternatie of het moet de vierentwintig uur bewaking zijn geweest voor onze voordeur. Hoezo democratie, hoezo criminalisering?! De week (door actiegroep Koen georganiseerd) was trouwens niet echt een succes. Er kwam maar éénderde van de 150 verwachte mensen, er was geen publiek toegankelijk programma en de organisatie was 'nogal rommelig'. Maar goed beter iets, dan niets.

De volgende logees zijn al weer in aankomst. Het gaat om lense activoerders tegen (of was het voor, ik weet het werkelijk niet) de klimaatopp. Ze zijn met de bus gekomen, in tegenstelling tot die 200 Amerikanen van OZON-action die met het vliegtuig kwamen (!). Eetcafé Las Vegas schijnt meer en meer op een vestiging van McDonalds te lijken. De deur wordt er iedere woensdagavond geopend en wanneer er honderd mensen getogen hebben staat er nog een rij hongerigen te wachten. Meer koken kan niet. Meer dagen open kan wegens personeeltekort ook niet. Blijft de enige oplossing minder lang open??

Het zaterdagse dagcafé heeft vorige maand een geheimzinnig pakketje uit Engeland gekregen. Later bleek dat het om zogenaamde burgermix te gaan en naar dit goede rukje nu de hele zaterdag de Wegegeefwinkel. Zwarte Steinen gaat per direct iedere twee weken op donderdag een film vertonen in Las Vegas. Af en toe zal er ook een documentaire tussen zitten. De plaats is Las Vegas en de toegang is gratis. De vereniging Vrienden Vrijplaats Koppenhinksteeg meldt ontwikkelingen. Het gemeentelijk bouwplan is volgens betrouwbare bron in de gemeente (!) vastgelegd op allerlei procedures die zijn aangespannen door huurders, gebruikers, omwonenden en andere sympathisanten van de te ontruimen vrijplaats. Wel is er door een groep pijprokende feodalen verenigd in het STIEL (Stichting Industrieel Erfgoed Leiden) een plan gepresenteerd voor een centrum van 'oude ambachten' op de plaats waar nu (en tot in lengte der dagen) Vrijplaats Koppenhinksteeg zich bevindt. Weefgetouwen, drukpersen, maatpakhakers en kantklossers mogen het anarchistische activistenuitgangen uitroken. Het mag duidelijk zijn dat dit dus NOOT gaat gebeuren. O ja, vergeten we bijna te vermelden dat er een vacature is voor 'woordvoerder'. De vorige VVK woordvoerder zit inmiddels voor Groen Links in de gemeenteraad wat maar weer eens bewijst dat actief VVK lidmaatschap goed voor je carrière is. Serieuze kandidaten kunnen een briefje schrijven aan VVK postbus 2228, 2301 CE in Leiden.

Er hebben nogal wat mensen geklaagd over de onregelmatige bereikbaarheid van ons kantoor. We nu daar is vanaf vandaag een einde aangekomen. We zijn in ieder geval bereikbaar/bezoekbaar op dinsdag, woensdag en vrijdag tussen 14 - 17 uur aan de Boerhaaveelaan 345. Rond de kerstdagen zijn de meeste projecten van EuroDusnie trouwens gesloten. Het is maar dat je het weet. Als laatste nodigen we onze kameraden en kameradinnen alvast uit om op 5 januari naar ons nieuwjaarsfeestje te komen alwaar we een nieuw revolutionair jaar zullen inhouden. Meer informatie lees je op de achterkant van deze Dusnieuws en op de EuroDusnie-website.

C E L E B R A T E

STEAL SOMETHING DAY

november 25th, 2000
participate by participating!

advertentie

Daarnaast verspreiden we een beperkt aantal Dusnieuws in Leiden, de thuisbasis van EuroDusnie. We vinden het immers ook belangrijk dat onze stadsgenoten kennis kunnen nemen van hetgeen ons beweegt.

Wat betreft de toekomst van Dusnieuws is zeker dat het blijft bestaan zolang we ons met jullie financiële giften kunnen bedruipen. Bij deze bedanken we alle gulle gevvers tot nu toe en wensen we jullie alvast veel leesplezier bij de komende 25 nummers.

WORLD ECONOMIC FORUM IN DAVOS

Van 25 tot en met 30 januari zal in Davos (Zwitserland), net zoals alle voorgaande jaren, de World Economic Forum (WEF) jaarvergadering plaatsvinden. Het WEF is een particulier instituut, in 1971 opgericht, de thuisbasis van deze club economische bobo's is Genève (Zwitserland). In de loop der tijden is deze club uitgegroeid tot een belangrijke motor van de neolibrale politiek en is ondertussen ook nog een belangrijk public relationsapparaat voor haar leden geworden, onder andere de 1000 grootste bedrijven ter wereld zijn er lid van en omdat je voor je leden uiteraard wel wat moet doen was het WEF een belangrijke spreker in de onderhandelingen over handelsverdragen als GATT en NAFTA.

De jaarvergadering van het WEF is voor de leden jaarlijks de grootste en allerbelangrijkste gebeurtenis. Ze zijn dan allemaal bij elkaar en zo kunnen er heel wat plannen worden besproken. Er wordt ook aardig wat geklest en gekeuveld. Ook voor de komende jaarvergadering is er weer een indrukwekkend spannende agenda opgezet met punten en thema's die, hoe kan het ook anders, gaan over hoe de economie nog verder kan groeien. Een eerste blik op de overigenen nog niet helemaal rondzittende programmeering wekt de indruk dat het WEF er misschien wel heel nobele ideeën op nahoudt. Het eerste deel van het programma is namelijk als volgt getiteld: "Bridging the Divides: Creating a Roadmap for the Global Future". "De economie groeit sterker dan ooit tevoren. We zijn in feite maar net begonnen aan het tot kapitaal maken van de mogelijkheden, ontstaan door internet, de biotech-revolutie is nabij en dat geeft ons ook weer nieuwe gebieden van kansen en voor activiteiten. En de afwezigheid van een grote internationale crisis of een andere overweldigende dreiging is een prima klimaat voor economische en sociale ontwikkeling. Echter de tweedeling is nog nooit zo groot geweest als nu het geval is". Aldus het WEF. Volgens het WEF is het zaak om de (kans)armen te helpen door ze te stimuleren in de IT-branche te gaan werken en het onderwijs daar nog meer op te gaan richten en in het algemeen gezien nog innovatiever daar op in te springen.

Het WEF spreekt van the haves and the have-nots of better gezegd the knows and the know-nots en daarin ligt volgens genoemde club de uitdaging voor het verdere proces van globalisering. Dat er een dadwerkelijk charmeoffensief gaande is vanuit de elite-hoek kan zo langzamerhand zeker niet meer worden ontkend.

In oktober was het de Wereldbank die in Amsterdam nog meer op te gaan richten en in het algemeen gezien nog innovatiever daar op in te springen.

Het WEF spreekt van the haves and the have-nots of better gezegd the knows and the know-nots en daarin ligt volgens genoemde club de uitdaging voor het verdere proces van globalisering. Dat er een dadwerkelijk charmeoffensief gaande is vanuit de elite-hoek kan zo langzamerhand zeker niet meer worden ontkend.

In oktober was het de Wereldbank die in Amsterdam

"Global Trade: Value-free or Driven by Values?"

Onderschat de consequenties van deze vorm van public relations en klantenbinding niet. Het is vooral de laatste drie jaren in volle ontwikkeling. Er zijn al een paar multinationals die hun eigen huisfilosofie en/of ethicus hebben; IKEA schijnt zelfs een heel team te hebben! Misschien ook iets voor McDonalds, een huisfilosofie die het publiek de dier en milieuvriendelijke aspecten van de hamburger gaat uitleggen? Er kan hier toch echt geen sprake zijn van toeval, het IMF en de Wereldbank spreken de laatste tijd, de WTO blijft

daarin niet achter, ook al over globale zaken met een ethische codex en het hanteren van waarden. Een waren neus natuurlijk, want ten eerste is het op zijn zachst gezegd bedenkelijk dat de middelen voor het menselijke bestaan dmv kapitalisering, speculatie enz. in handen zijn van bedrijven en aandeelhouders, ten tweede blijft het nog altijd de vraag welke intenties er schuilten achter de ethische codex van welk bedrijf dan ook.

Het is wel duidelijk dat het bedrijfsleven en haar clubjes zulke dingen enkel en alleen ondernemen omdat er steeds meer te verbergen valt en het onverwacht uitgelekte of onderschepie goed gepraat moet worden. Het is ongetwijfeld het meest interessante onderdeel van het gehele programma, in ieder geval voor de critici. Waar het voor de elite en ook het WEF dus werkelijk om te doen is, is hoe ze dmv een mediaoffensief en andere publieke stunts de groeiende weerstand tegen het allesverzinkende neoliberalisme de mond kunnen snoeren. Voor het groeiende aantal tegenstanders van de vrije marktdictatuur wordt het dus weer een stuk ingewikelder, maar bijgevolg daarvan ook spannender. We hoeven ons zeker niet te vervelen.

De jaarvergadering eind januari jl. is niet zonder rumoer verlopen. Er was een succesvolle demonstratie die het WEF uit haar anonimiteit heeft verdrongen. Ook de komende jaarvergadering zal worden opgesierd met acties, demonstraties en zelfs een heuse tegenconferentie, public conference geheten.

Op die conferentie zullen allerlei sprekers uit diverse landen het hebben over de impact van het WEF op de internationale politiek en nog veel meer. Dit alles wordt voornamelijk georganiseerd door de organisatie 'Public Eye'.

REGIONALE WEF BIJEENKOMSTEN

een congres had onder de cynische noemer: Poverty: a Challenge For the Private Sector . Je zou er bijna in gaan geloven. Het publiek heeft geleerd om van zuiker praatjes te houden, slikt dat allemaal voor zoete koek, en dat weet een club als het WEF maar al te goed. Zoals je al las is volgens deze economische orakelmachine de volgende fase van de digitale revolutie nabij en daarover zal op deze jaarvergadering dus stevig worden gebabbeld.

Het woord revolutie (zeker de revolutie van het gewin) duikt bij deze mensen van de mensheid ook op als het gaat om de biotechnologie. Wat ze daarmee voor ogen hebben hoeft zeker niet te worden uitgelegd. En ja warempel, ook het WEF heeft het ethisch denken en handelen ontdekt. Tenminste, dat zou je moeten opmaken uit het programma, want daar hebben ze ook dit zoveelste hoofdstuk van obscurantisme als onderdeel van hun public relations.

McDonald's
McDonald's moet er in 2000 al aan geloven.

aan om je op de hoogte te stellen van alle juridische zaken die je moet weten voor als je onverhoop gearresteerd wordt als je eenmaal in Davos bent aangekomen voor de actiedagen. Ook is het wel zo handig om ruim van tevoren een plek voor je nachtrust te arrangeren. Actievoeren is namelijk bijzonder vermoeiend en het actiefeestje in Davos duurt maar liefst 5 dagen. Gaan dus!

Er is trouwens in India een regionale WEF-vergadering van 26 t/m 28 november, deze zal plaatsvinden in New Delhi en zal gaan over het nieuwe gezicht wat aan de WTO moet worden gegeven. Dit naar aanleiding van de groeiende kritiek en verzet op en tegen dit onvolprezen economisch instituut: de gebeurtenissen in Seattle vorig jaar december hebben hen danig onthutst. Er is aardig wat kritiek te leveren op het beleid en de invloedsfactoren van deze economische instituten, maar het is noodzakelijk om juist die ene stap verder te maken: hun bestaansrecht bestrijden. Interne hervormingen zullen niets concreet veranderen in de alledaagse, uitzichtloze situatie van de rond de 2 miljard mensen die honger lijden. Het geloven in die interne hervormingen is notabene een valkuil voor alle mensen en organisaties die al zolang bezig zijn deze economische instituten te ontmaskeren en ontbinden.

In Mexico was er oorspronkelijk een antiWEF-

actievoering van 4 t/m 5 december maar die is nu verschoven naar ergens in februari volgend jaar. De reden is dat de kersverse nieuwe regering onder de leidende vleugels van Vincente Fox eerst even goed wil gaan nadenken over wat ze wil gaan zeggen en bereiken tijdens die ontmoeting. Vincente Fox is een rasechte neoliberal, dus dat belooft heel wat goeds.

Meer informatie en details over de antiWEF activiteiten in Davos kun je vinden op <http://www.under.ch> en twee artikelen in het Dusnieuwsarchief op de EuroDusniesite.

Larsen

kapitalistische spelen voor volwassenen a la Pokemon

WORDT EUROPA OUIT EEN FEDERATIE?

Begin december begin in Nice een Europees top als afsluiting van het Frans voorzitterschap van de Europese Unie. De komende tijd zullen de kranten volstaan met allerlei feitelijke en opiniërende verhalen over wat daar besproken gaat worden. Het zal in Nice voornamelijk gaan over institutionele hervormingen en de oostelijke uitbreiding van de EU. Het heeft weinig zin voor Dusnieuws om daar gedetailleerd op in te gaan.⁽¹⁾ In dit artikel pakken we een thema op dat al sinds de jaren tachtig op de achtergrond broeit: de politieke eenvouding van Europa. We doen dit aan de hand van het onlangs verschenen boek "Democracy in Europe" van Larry Siedentop. Deze man is zeker geen linksradicaal of anarchist, maar een als 'sociaal-liberaal' te omschrijven hoogleraar politieke wetenschappen uit Engeland. Zijn boek is interessant omdat het op intelligente wijze de valkuilen en voorwaarden voor een democratisch systeem in Europa behandelt, en omdat het provocerend geschreven is.

EUROPA IS GEEN AMERIKA

Voorstanders van een federal Europa verwijzen vaak naar de Verenigde Staten als succesvol voorbeeld van het samengaan van verschillende staten in een grote federatie. Dat omstandigheden waaronder aan het einde van de 18e eeuw de VS tot stand kwamen en de situatie in het huidige Europa lopen echter nogal uit een. De Europese staten die nu samenwerken in de EU kennen merendeels een geschiedenis van eeuwenlange soevereiniteit en uiteenlopende politieke en culturele tradities. De Amerikaanse staten die zich twee eeuwen geleden in een federatie verenigden bestonden nog maar betrekkelijk kort, leken veel meer op elkaar en waren ook veel meer op elkaar aangewezen. Daarnaast ligt natuurlijk de factor taal voor de hand: in de EU zijn er bijna net zoveel lidstaten als verschillende talen, terwijl de Verenigde Staten het voordeel hadden van een gemeenschappelijke taal. Verder bestond in Amerika destijds een morele en politieke consensus over de inrichting van de maatschappij, die te omschrijven valt als een combinatie van protestantisme en liberalisme. Europa zit opgescheept met een moreel en politiek ideeëngebod dat is gevormd door katholicisme, protestantisme, monarchisme, socialisme en communism. Hieraan verbonden is een traditie van sterk klassbewustzijn die nog steeds een rol speelt in Europa, en dat in de VS nooit van belang is geweest.

Siedentop wijst nog op een ander opmerkelijk verschil tussen het politieke klimaat in Amerika in de jaren voor de totstandkoming van de Grondwet en die in het huidige Europa. In de jaren zeventig en tachtig van de 18e eeuw was er in Amerika een levendige politieke cultuur waarin de voorwaarden en mogelijkheden van een federale model uitgebreid en intensief werden bediscussieerd. Het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat in het huidige Europa zo'n discussie ook gevoerd zou worden door intellectuelen, politici, journalisten en verder iedereen die zich bij dit onderwerp betrokken voelt. Zo'n discussie kan gaan over (de voot- en nadelen van) een federatie, een confederatie en alle mogelijke tussenvormen.

De realiteit is echter dat een dergelijke discussie vrijwel geheel ontbreekt. Een toespraak van loska Fischer over een toekomstige federatie in mei dit jaar deed even wat stof opwaaien maar leverde verder weinig op.⁽²⁾ Dit is natuurlijk erg raar, aangezien de Europese integratie in snel tempo doordenderd. De economische en monetaire integratie is vrijwel voltooid, en op de terreinen justitie, defensie, buitenlands beleid, belastingen en asielbeleid wordt steeds meer samengewerkt. De meeste mensen zijn het er wel over eens dat de democratische legitimatie van dit alles een lachertje is. Des te meer reden dus om te praten over hoe een Europees democratie er uit moet zien. Het ontbreken van dit debat is een probleem op zich.

HET 'ECONOMISCHE' IN EUROPA

Sinds de oprichting van de voorloper van de EU, de EGKS (Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, 1951) overheersen economische kwesties de samenwerking tussen Europese landen. Dit geldt zeker ook voor de afgelopen twintig jaar met de totstandkoming van de interne markt, het Verdrag van Maastricht en de EMU. Siedentop ziet het als een groot probleem dat het Europees project volledig beheerst wordt door economische kwesties. Ook het denken over Europese samenwerking vindt voornamelijk plaats in economische termen. De 'economental' is dominant. Het is een armzalige taal: 'zelfbestuur' en 'sovereiniteit' worden door elkaar gebruikt, problemen met betrekking tot verschillende beleidsbevoegdheden worden afgedaan met de vage term 'subsidiariteit'.

Siedentop omschrijft dit fenomeen als 'economisme': "Are we creating Europe merely to have a large supermarket?" Vooral economische groei lijkt een kwestie van zorg; politieke en constitutionele kwesties blijven op de achtergrond. Siedentop wijt dit vooral aan de crisis in het liberalisme die hij waarnemt: een economisch liberalisme, waarbij economische kwesties centraal staan en Europeanen voornamelijk als consumenten worden gezien, overheerst. Het 'sociale' liberalisme, waarbij democratische legitimatie en burgerrechten central staan, en waarbij wordt uitgegaan van politiek actieve burgers, is in de verdrukking geraakt. Het gevaar van het 'economisme' voor de Europese samenwerking is dat er vanuit gegaan wordt dat bij toenemende economische en monetaire integratie, de politieke integratie en de vorming van bijbehorende instellingen wel vanzelf zal gaan. Siedentop noemt dit het 'kapitalistisch triomfalisme': de veronderstelling dat

een goedwerkende kapitalistische 'vrije markt' automatisch leidt tot een liberale, vreedzame democratische orde.

In deze visie hoort de staat zich te beperken tot de rol van 'provider' voor de economie. Siedentop verwerpt deze visie. Hij is voorstander van een positieve visie op de staat, waarbij de staat let op sociale rechtvaardigheid en eventueel de markt reguleert. Tegenover het 'burger als passieve consument' idee van het economisch liberalisme, dat volgens hem leidt tot hyper-individualisme, stelt hij sociaal-liberale doctrine van actief burgerschap. Hij pleit voor een liberale grondwettelijke structuur in Europa, die burgers een raamwerk moet bieden voor participatie en grondrechten.

DE EUROPESE UNIE ALS FRANS PROJECT

Wordt door radical-links vaak het Europese bedrijfsleven gezien als de grote drijvende kracht achter de EU; Siedentop kijkt als politoloog meer naar de machtspolitiek van Europese staten. Drie landen in Europa hebben als gevolg van hun machtspositie de mogelijkheid om de discussie over Europa voor een belangrijk deel te bepalen: Frankrijk, Engeland en Duitsland. De specifieke politieke cultuur die deze landen er op na houden vertaalt zich in drie modellen voor een Europese staat, die concurreren.

Het Franse model heeft een sterke statistische instag en staat voor een krachtige bureaucratische staat van bestuurders, die sterk gecentraliseerd is. Het Duitse model is een stuk minder bureaucratisch. Het gaat uit van een gedecentraliseerde rechtsstaat waarbij de afzonderlijke delen van de federatie (net als de 'Länder' in Duitsland) relatief veel te zeggen hebben. Het Europese federale idee van loska Fischer sluit hier naadloos op aan.

Het Engelse model is een informeel 'common sense' model, gebaseerd op gewoonte en precedent (in de geest van de ongeschreven Britse grondwet), en een politieke klasse die het onderling eens is over doel en methodes. Het Engelse model heeft als probleem dat het niet over te planten is in een Europese federatie; het is te typisch Engels en te onduidelijk. Bovendien hebben de Engelsen niet de kracht hun visie over Europa op te dragen: ze zijn zelf diep verdeeld over de EU. Tekenend hiervoor is de immiddels bijna lachwekkende wijze waarop de Labour regering een standpuntbepaling over de euro voor zich uit schuift, en het paniekgerige gescreuew van de Tories over een 'superstaat' in Brussel.

Het Duitse model stuit op weerstand van de Fransen en al helemaal van de Engelsen, en kan het dus ook niet worden. De Fransen zien het Duitse model als een bedreiging voor hun soevereiniteit. Het winnende model is beschouwen als een bedreiging voor hun grote invloed in Europa, terwijl de Engelsen het Franse model. De dominantie van het Franse model gaat volgens Siedentop erg ver: niet alleen wordt "de Franse staat geprojecteerd op de rest van Europa", het is zelfs zo dat er een soort fusie heeft plaatsgevonden tussen de Franse ideeën over Europa en Europese belangen. De Franse politieke bestuurders-elit heeft een grote macht in Brussel. In feite bepalen de Fransen al vanaf het ontstaan van de Europese samenwerking de agenda in Europa. Een goed voorbeeld hiervan is het gemeenschappelijk landbouwbeleid: dit is ontworpen door de Fransen, het is voordeelig voor de Fransen en het wordt (ondanks de wens tot hervormingen van andere lidstaten) nog steeds in stand gehouden. Frankrijk draagt financieel weinig bij aan de EU (drie tot zes keer minder dan Nederland!) maar belangrijke posten gaan zeer vaak naar Franse politici. Ondanks protest van veel lidstaten mogen de Fransen hun eigen bedrijven volop blijven beschermen.*

Het Franse model voor Europa was in eerste instantie bedoeld om de Duitse macht in te perken. De versnelde integratie van Europa van de laatste vijftien jaar heeft dezelfde achtergrond: zowel het Verdrag van Maastricht als dat van Amsterdam zijn voornamelijk onder Franse invloed tot stand gekomen (leutefiguur was Jacques Delors).

Deze 'versnelde integratie' vond men noodzakelijk om grip te houden op het herenige Duitsland. De acceleratie van de integratie wordt dus niet veroorzaakt door de Duitsers. Ook bij het verdere streven naar 'harmonisatie van beleid' op de terreinen van buitenlandse politiek, belasting, justitie en immigratie, wordt het initiatief doorgaans door Frankrijk genomen. Tot slot zijn de Fransen nooit enthousiast geweest over de uitbreiding - dit zou de invloedssfeer van Duitsland slechts kunnen

Jacques Delors kreeg de Erasmusprijs v

vergrooten. De uitbreiding is, onder Frans voorzitterschap, onlangs uitgesteld tot minstens 2005.

Siedentop vindt het een slechte zaak als het Franse model het model voor een Europees federatie wordt. Zijn geklaag over de Fransen lijkt typisch Engels, maar is niet geheel ongegrond. Het Franse model levert een Europees staat op die sterk centralistisch en bureau cratisch is. Dit model bevordert geen democratische instemming en consensus, maar cynisme en populistisch wantrouwen ('zakkenvullers in Brussel').

GEVAARLIJKE TENDENSEN IN DE INTEGRATIE

Siedentop onderscheidt een aantal gevraagde tendensen in de Europese integratie. Dit zijn centralisering en bureaucratie, economie en een overhaaste integratie. Waarom die tendensen gevraagd zijn is deels al aangegeven. Bureau cratie, geslotenheid en etatisme leiden tot een cynische en ongeïnteresseerde houding van het Europees publiek. Deze houding blijkt nu al uit de (steeds lagere) opkomsten bij Europees verkiezingen en de volledig ontbrekende naambekendheid van europarlamentariërs en commissarissen bij het Europees publiek (laat staan dat men dan weet wat er dan wel besproken wordt in Brussel). Daarnaast is er een enorme discrepantie tussen wat het euro-establishment voorstaat en wat de burgers vinden: de weerstand tegen de euro is enorm (meerderheden 'tegen' bestaan in ieder geval in Engeland en Denemarken) en de uitbreiding van de EU zien mensen al helemaal niet zitten.

Vreemd genoeg veroorzaakt dit allemaal geen enkele onrust in Brussel. Terwijl deze discrepantie toch zeer serieuze gevolgen kan hebben. De vervaardiging van de Europees politiek kan samengaan met vervaardiging van de reguliere partijen in de lidstaten. Dit kan leiden tot versterking van racistische en nationalistische partijen. De Oostenrijkse populist Jorg Haider verziet zich expliciet tegen de 'Europees superstaat' die de Oostenrijkse cultuur bedreigt en keert zich met name tegen de uitbreiding van de EU met Oosteuropese landen. Ook kunnen er bizarre monsterverbonden ontstaan tussen extreemrechts en communisten en nationalisten. In Denemarken werd de euro tegengehouden door een coalitie van rechtse chauvinisten en linkse 'eurosceptici'. Een populistische 'backlash' tegen Europa is kortom niet ondenkbaar.

Het 'economie' is een bijkomend probleem. Deze fixatie op economische omstandigheden en de 'markt' leidt er toe dat zorgvuldig nadenken over democratische 'checks and balances', politieke participatie van burgers en de decentralisering van macht verwaarloosd wordt. Culturele factoren worden door dit economisch determinisme genegeerd. Dit kan er toe leiden dat sommige volken of regio's zich achtergesteld gaan voelen. Ze kunnen dan het Europees project afwijzen en terugvallen op hun eigen nationalisme.

Naast de eenzijdige economische integratie (die nu piaatsvindt) schuilen er ook gevaren in een te gehaaste ontwikkeling naar een federatie. Europa wordt immers van oudsher gekenmerkt door sociale diversiteit en pluralisme, vooral als het gaat om specifieke politieke culturen. Als er al een federal project komt, dan zal één van de uitgangspunten ervan moeten zijn het overleven van deze politieke culturen en respect voor de sociale diversiteit en het pluralisme in Europa. Dit kan alleen bij een graduele invoering van het federalisme in Europa. Een federatie, aldus Siedentop, zal uiteindelijk het naar elkaar toegroeien van gewoontes en opvattingen vergen. Dit moet samengaan met het ontstaan van een open, gedifferentieerde politieke klasse in Europa, als rem op de centralistische macht. Deze klasse moet het politieke debat over Europa stimuleren; een debat dat nu eenzijdig gevoerd wordt door economen, enkele politici en de 'deskundigen'.

Siedentop doet een aantal voorstellen om dit - langdurige - proces in gang te zetten. Dit zijn ze in het kort. Als indirecte maatregelen stelt hij voor: het versterken van de democratische structuur op regionaal en lokaal niveau *binnen* europees landen, en daarnaast het *in Europa* erkennen van het Engels als gemeenschappelijke taal (de Fransen moeten dit dan maar pikken). Daarnaast pleit hij voor twee directe te nemen maatregelen. Ten eerste de instelling van een Europees Senaat, waarvan de leden gerecruiteerd worden uit de parlementen van de deelstaten, en gedeeltelijk ook uit de regio's worden betrokken. Dit werkt centralisatie in Europa tegen, en stimuleert decentralisatie binnen landen. Ten tweede moet het eenvoudiger worden een rechtenopleiding te volgen, zodat juristen een grotere rol kunnen spelen in het toezicht op een federatie in wording.

Het uiteindelijke doel, waar deze maatregelen aan moeten bijdragen, is een sterk gedecentraliseerd federaal systeem, dat rekening houdt met de sociale diversiteit en het pluralisme in Europa.

SLOTOPMERKINGEN

In de meeste radicaallinkse kringen wordt het Verenigd Europa verworpen als zijnde een kapitalistisch bolwerk annex 'Foot Europa' annex imperialistische machtsfactor in de internationale politiek. Veel van die kritiek is terecht en wordt door een aantal groepen tegenwoordig uitgewerkt, en nog regelmatig - vank rond Europees toppen - gepubliceerd. Deze kritiek, uit verschillende landen afkomstig, wordt door Siedentop niet opgemerkt of vermoed. Misschien omdat hij zelf voorstander is van een kapitalistisch georganiseerde economie, gecombineerd met een sociaal-liberaal concept van democratie en individuele burgerrechten.

Het verzet tegen het hardvochtige vluchtelingsbeleid in Europa, tegen de volledige gerichtheid van de EU op de kapitalistische marktconomie en tegen de ondemocratische, bureaucratische en gesloten structuren van de EU moet doorgaan. De vraag is of je het idee voor een "federatie Europa" ook principeel moet verwerpen. De versnelde integratie van de afgelopen twintig jaar is voornamelijk economisch van karakter geweest en de EU voldoet zelfs niet aan het burgerlijke idee van democratie. Dit is geen houdbare situatie - dat vinden enkel fervente neoliberalen, die het "nu wel goed vinden met de integratie" en het gebrekig en centralistisch bestuurd, democratisch nauwelijks gelegitimeerde Europa als goede waarborg zien voor de voortgang van het neo-liberale feest. Het is namelijk dit model van Europa, je zou het kunnen noemen een vierde model, dat van het Europees bedrijfsleven, dat Siedentop als politico loog negeert als zijnde van invloed op de Europees ordening. Hij zet de 'Franse dominantie' in Europa stevig aan, maar schenkt, ondanks zijn kritiek op het 'economisme' weinig aandacht aan het europees bedrijfsleven als drijvende kracht achter de versnelde economische integratie.

De huidige politieke ordening in Europa is dus niet acceptabel. Het alternatief dat vanuit conservatieve en nationalistische of neo-nazi kringen wordt geboden - kramponachtig vasthouden aan de soevereiniteit van de nationale staat, en het vaak tot in het stomzinnige doorgedreven gezweep met nationale waarden en volkstradities, is ook niet erg aantrekkelijk.

Het zwakker worden van de nationale staten is op zich geen slechte ontwikkeling, en het langzaam verdwijnen van specifieke nationale culturele trekken ook niet. Het officieel instellen van het Engels als tweede (gemeenschappelijke) taal is eigenlijk wel een goed idee. Een federatie zou mogelijk de decentralisatie van macht in Europa kunnen bevorderen, doordat de druk van nationale staten afneemt. Een op burgerlijk-democratische leest geschoeide Europees federatie is niet noodzakelijk een superstaat. Het sluit vormen van regionale of directe democratie niet meer uit dan de huidige nationale staten; het biedt misschien wel meer mogelijkheden hier toe.

Is de vorming van een type federatie dat dit mogelijk maakt in goede handen bij de politici die nu de koers van de EU bepalen? Het antwoord stemt somber: opkomend centralisme, bureaucratie en geslotenheid zijn tegenwoordig kenmerkend voor de EU; nog afgezien van een inhumaan vluchtelingenbeleid en de neolibrale koers van het Europees project, die niet ter discussie lijken te staan. Toch is dit geen reden om een federaal model in principe af te wijzen. Het is wel een reden de ontwikkeling van zo'n model niet over te laten aan de huidige machthebbers en beleidsmakers in de EU.

David.

Larry Siedentop, Democracy in Europe. Allen Lane/Penguin Press, £ 18.99.

(1) Zie Eurocorner, Dusnieuws 22.
(2) Zie artikel over Joska Fischer in Dusnieuws 23. Fischer verklaarde onlangs dat Europa nooit een federatie zoals de VS zal worden.

In Strasbourg bejubelde de EU onlangs nog de Servische nationalist Kostunica

over zijn werk voor de Europese Unie

DE MEDIAGRENZEN OVERSCHRIJDEN

Gebrek aan resultaat alsmede het ogen schijnlijk ontbreken van meetbare vooruitgang is voor heel wat mensen een reden om als activist af te zwaaien. Zo ook voor Gerbrand Oudenaarden (32 jaar). Na zo'n vier jaar actief te zijn geweest in de milieu- beweging kon hij zich niet meer motiveren als activist de straat op te gaan. De met zweet en tranen door activisten geboekte centimeters winst werden door overheidsprojecten zoals de Hogesnelheidslijn of „n of andere snelweg weer met een klap ongedaan gemaakt. En dat allemaal onder de overheidsslogan: ‘Een beter milieu begint bij jezelf.’ Het maakte hem cynisch over wat je met activisme kunt bereiken. Hij besloot aan de slag te gaan met niet-commerciële media.

Gerbrand werkt in *Engage Tactical Media*.

Dit onafhankelijke media-initiatief is geïnspireerd door het vorig jaar in Amsterdam gehouden derde “Next Five Minutes” festival voor ‘tactische media’.

Tijdens dit druk bezochte evenement presenteerden niet-commerciële mediaprojecten, op het gebied van kunst en maatschappelijke vorming, zichzelf en werd er onderling druk gediscussieerd over de toekomst van Tactische media.

‘Tactische media’ stellen zich tot doel de grenzen tussen massamedia en alternatieve media te overschrijden. Alternatieve media bereiken immers steeds hetzelfde, kleine publiek. Commerciële media bereiken een veel groter publiek, maar doen dit met een door de heersende orde gekleurd verhaal.

Tactische media willen het grote publiek bereiken met een radicale boodschap. Daarvoor maakt men vooral gebruik van de nieuwe communicatie mogelijkheden die het internet biedt.

Het volgende is niet zozeer een interview als wel een artikel geschreven op basis van het gesprek dat ondergetekende onlangs met Gerbrand voerde.

Hoe dit in de praktijk werkt konden we het afgelopen jaar enkele keren zien zoals tijdens de wereldwijde gecoördineerde protesten tegen de Wereldhandelsorganisatie in Seattle (november 1999). Er kwam speciaal voor deze gelegenheid een samenwerkingsverband tot stand tussen allerlei grassroots organisaties en niet- commerciële media- initiatieven. Dit samenwerkingsverband opeerde onder de naam Independent Media Center (IMC).

Men verzorgde een duidelijk gestructureerde website, een radiostation dat wereldwijd via internet te beluisteren was en kocht hun eigen satelliet TV zendtijd. Het doel was eenvoudig. Het ging er om eigen informatiekanalen te verzorgen voor een breed, internationaal geïnteresseerd publiek. Het IMC was een duidelijk aanspreekpunt met een duidelijk verhaal. De ervaring leert dat aan veel lokale acties vaak een enorm ideologisch verhaal wordt gekoppeld, waarop journalisten en andere geïnteresseerden snel afhaken.

Een eerder en vergelijkbaar project vond plaats in 1997 tijdens de Amsterdamse Eurotop. Op de website ‘contrast.org’ werden live videobeelden gestreamd van onder andere acties en van de zogenaamde Tegenop, die parallel aan de Eurotop in het Amsterdamse Vrouwenhuis werd georganiseerd. Op de site waren ook kritische achtergrondartikelen te vinden. Ook daar was de motivatie het creëren van eigen informatiekanalen, want in de massamedia (mainstream-media) was amper een kritisch geluid te horen.

De pers werd door de organisatie van de Eurotop op alle mogelijke manieren ontmoedigd om de stad te trekken. Er was op het Museumplein een soort ‘persstolp’ gebouwd waar de journalisten werden gepaaid met gratis drank, eten, internet- en telefoonvoorzieningen. De uitgang van deze persistent was niet toevallig precies aan de verkeerde kant van het centrum. Alles was zo ingericht dat het voor journalisten zo onaantrekkelijk mogelijk was om er zelf op uit te gaan. Terwijl er die dagen in de stad verschillend veel gebeurde en er tienduizenden mensen op de been waren, zaten zij daar onder hun stop te wachten totdat er eens een keer een minister binnenliep. Deze belaagden ze dan voor wat soundbytes voor in hun artikel of reportage. We zijn er toen met onze website vrij goed in geslaagd verslag te doen van de gebeurtenissen. De site was voordurend actueel dankzij de vele verslaggevers die

voor ons op pad waren en berichten aan ons doorgaven. We hadden bovendien de site zo ingericht dat het gemakkelijk was als activist zelf berichtjes te posten.

Eenzelfde werkwijze zagen we dus ook in Seattle en kort daarop bij de protesten in Washington en Praag. Het IMC werkte op een professionele wijze en daardoor kwam de boodschap bij mensen maar ook in de commerciële media een stuk beter over, al bleef de media natuurlijk vooral gespitst op rellen en geweld.

OUDER VERHALEN ZIJN ZELDEN NIEUWS EN TIJD KOST GELD

September 2000 eindigde in Praag de IMF- en Wereldbank bijeenkomst een dag eerder dan gepland. Terwijl het IMF en de Wereldbank bewerden dat dit te danken was aan het voorspoedig verloop van de onderhandelingen, stelden de activisten dat het een resultaat was van hun succesvolle acties. Deze hadden het doel de jaarvergadering te verstoren. In Praag waren zo'n 12.000 demonstranten vanuit verschillende kanten opgetrokken richting het conferentiecentrum. Delen van de demonstratie hebben het congrescentrum ook daadwerkelijk bereikt. Praag was al maanden van te voren door de media (ook door de alternatieve) een tweede veldslag à la Seattle in het vooruitzicht gesteld en het moet gezegd worden dat het dit (mede dankzij de mediaheze) ook is geworden. De demonstranten werden in hun gebeurtenissen door de media en Milieu een persbericht uitgebracht door Stichting Natur en Milieu een persbericht uitbrengen zie je dit al snel terug op pagina drie van de krant.

Radicalere, veelal anti-parlementaire organisaties hebben het vanwege hun politieke vertrekpunt een stuk lastiger. Alleen wanneer zij de media van spektakel bedienen (ellen, stunts) is men geïnteresseerd. Dit is op zich niet helemaal vreemd, want de eerste vijf pagina's in de krant gaan nu eenmaal over nieuws, m.a.w. spectaculaire gebeurtenissen. De media is daar nu eenmaal van nature op gericht.

Op de tafel ligt de Trouw met op de voorpagina drie full-color foto's van de Kalenderpanden-ontruiming die de dag daarvoor heeft plaatsgevonden. Op pagina drie van Trouw vinden we verschillende artikelen naar aanleiding van de ontruiming waarvan één uitgesproken positief artikel over het belang van culturele vrijplaatsen.

Volgens Gerbrand zie je hieraan dat wanneer de beweging sterker wordt er open wel aandacht en interesse vanuit de media is. Er lijkt een soort kritische grens te zijn die kan worden overschreden. Acties moeten een kans op succes hebben, anders lijken de activisten in de ogen van journalisten al snel wereldvreemde mensen die met zielige acties de dominante ideologie tegenstand proberen te bieden. Een bij voorbaat hopeoze strijd.

Er zijn echter meer factoren die de berichtgeving kleuren. Wat te denken van journalisten die het zich het liefst zo gemakkelijk mogelijk maken. Dat zit zo. Heeft men een opdracht ergens over te schrijven, moet men op zoek naar iemand die er iets zinnigs over kan vertellen. Hier voor kijkt men allereerst in de eigen (digitale) telefoonklapper. Ze bellen dan wat rond naar mensen wiens nummer ze hebben.

De burgemeester van een dorp, de woordevoerder

REALITY Television

KPN

bewering dat de jaarvergadering mislukt was gesteund door IMF-gouverneurs uit amere landen die spraken over lege conferentiezalen op de tweede dag van de jaarvergadering. Dit beeld werd ook door foto's van de verschillende persbureaus bevestigd. Hoe dan ook stond de aandacht van de media voor het feitelijke verloop van de protesten in schril contrast met de heterzige berichtgeving voor de jaarvergadering zelf. Zo is er, afgezien van wat beelden van een vernielde McDonalds, hoegaandaard niets over de protesten in de Nederlandse media verschenen. Zelfs het spectaculaire bericht van het voortijdig afblazen van de IMF en Wereldbank jaarvergadering werd in geen enkele dagblad en op geen enkele TV-zender vermeld. Dat is toch op zijn minst opmerkelijk. Hoe komt het dat je bijvoorbeeld alleen maar het woord Molukkers hoeft te noemen om een zwerm journalisten om je heen te krijgen, terwijl voor de hierboven beschreven gebeurtenissen weinig of geen aandacht krijgen?

Gerbrand zoekt het antwoord in de veranderde

van de politie, afdeling voorlichting van de provincie, de perswoordvoerder van Shell. Het gaat hier om eenvoudig die bekend zijn, een status hebben en neemt vaak eenvoudigweg de tijd niet om te zoeken naar iemand die wat moeilijker bereikbaar is.

De deadline hangt hen boven dien voortdurend boven het hoofd. Aan onderzoeksjournalistiek wordt tegenwoordig veel minder gedaan.

Een ander punt dat de berichtgeving bepaald is de werkwijze die veel journalisten er op na houden.

Wanneer men ergens over moet berichten heeft men vaak het te schrijven verhaal al in z'n hoofd voordat er ook maar één interview is gedaan. Wanneer Gerbrand bijvoorbeeld een reportage moet maken vraagt hij zich eerst af welk verhaal hij wil vertellen en welke elementen hij er voor nodig heeft.

Als cameraman zoek je dan bepaalde soundbytes, overzichts-shots en specifieke details die het verhaal visualiseren, spannend maken. De schrijvende pers werkt niet veel anders. Artikelen worden geschreven volgens vaste patronen. De leiding, een paar quotes van betrokkenen, de woordvoerders, de politie en misschien nog wat toespelingen op de steer. De fotograaf zorgt verder voor de bijpassende foto waarop dat ene actiemoment opwordt vastgelegd.

COMMERCIALISERING

In Nederland zijn vrijwel alle landelijke dagbladen in handen van wegeteld twee mediaconcerns: de Telegraaf en de Perscombinatie. De twee hebben daarnaast ook financiële belangen in TV-zenders en uitgeverijen. Het Telegraafconcern komt er onomwonden voor uit dat het is opgericht om winst te maken. De Perscombinatie (o.a. de Volkskrant, Trouw en NRC Handelsblad) zegt winst te maken om kranten te kunnen uitgeven. Dit zou kunnen duiden op maatschappelijke betrokkenheid maar in de praktijk is hier niets van te merken. Met de introductie van commerciële televisie en de verdere liberalisering van het medialandschap zijn er steeds minder media die uit maatschappelijke betrokkenheid informatie verspreiden en programma's verzorgen. Het gaat eenvoudigweg alsnog meer om geld verdienen.

Dit lag pak en beet een jaar of twintig geleden nog geheel anders. Het uitzetten van dagbladen, het maken van radio en tv werd tot toen veelal uit ideële overwegingen gedaan. Niet dat dit altijd de onafhankelijkheid en kwaliteit ten goede kwam, maar de pluriformiteit van het medialandschap was er in

ieder geval wel bijgediend. Nu zie je bijvoorbeeld dat meer en meer (vaak regionale) bladen worden samengevoegd. Dit gaat dan samen met het fuseren van de nieuwsredacties. Tegelijk wordt in de gefuseerde bladen de landelijke en internationale berichtgeving, uit kostenbesparende motieven, uitbesteed aan 'nieuwsleveranciers' zoals persbureau Reuters en het ANP. Het is duidelijk dat hierdoor de berichtgeving alsmaar uniformer wordt.

Een andere trend die je op dit moment vooral op het internet ziet, is de toenemende verwevenheid tussen journalistieke berichtgeving en advertenties.

De scheidslijn tussen journalistiek en commercie wordt almaar kleiner. De berichtgeving wordt almaar meer afgestemd op de wensen van de adverteerders, die alleen maar geïnteresseerd zijn in het verkopen van hun producten. Hoewel dit vandaag vooral op het internet waarneembaar is, is dit een ontwikkeling die in de gehele media gaande is. Op veel zogenaamde 'nieuws-websites' wordt de inhoud al volledig bepaald door de wensen van de adverteerders.

Zo kan het voorkomen dat er boven een artikel over een auto ongeluk een reclame je toe knippert van een ongevallenverzekeraar. Het samenstellen van deze nieuws-websites gebeurt als volgt. Een financiële nieuws-website stelt bijvoorbeeld de op de wensen van de adverteerder X afgestemde inhoud samen met behulp van 'eenheden' die het bij verschillende leveranciers inkoopt. Om de website te voorzien van een dagelijkse hoeveelheid nieuws zal men een contract sluiten met bedrijf Y dat iedere dag zeg tien 'nieuwsberichten' levert. De beursinformatie wordt weer gekocht van bedrijf Z dat er speciaal is om deze dienst te verkopen. Een website op maat voor de adverteerders.

Het bedenkelijke is vooral dat deze websites alsnog meer de traditionele rol van de kranten overnemen. Dit betekent dat de lezer (of beter: consument) haar informatie in toenemende mate van commerciële bronnen betrekt terwijl uit de website vaak niet

elkaar te spelen door het gebruik van politieke en economische terreur. Binnen de gevangenissen wordt dit gedaan door de mogelijkheden van strijd en van gezamenlijk acties te belemmeren. Voornaamste doel hiervan is verdelen, isoleren en liquideren door eenzame opsplitsing.

De politieke gevangenen zeggen "zonodig zullen we sterven maar we zullen niet de isolatiecellen ingaan". Ze zeggen "wij mogen dan wel binnen de muren zijn maar jullie zijn buiten". Met deze woorden wijzen zij ons op de politieke inhoud en zo ook hun houding en vastberadenheid. In dit kader roepen wij als (DETUDAK) Solidariteit Comité met de Politieke Gevangenen, een ieder op die begaan is met dit onderwerp, alle revolutionairdemocratische mensen en organisaties, om deze stem te versterken en om solidair te zijn met de gevangenen.

dat het door commerciële motieven gekleurde of gefilterde berichtgeving betreft.

De traditionele mediakanalen hanteren bij het verspreiden van nieuws (nog) veel minder dit soort commerciële motieven. De nieuwsredactie heeft haar eigen onafhankelijkheidsstatuut en is (in ieder geval op papier) nog strikt gescheiden van de advertentie afdeling. Ondanks die redactionele onafhankelijkheid worden ook hun redacties door de algemene commercialisering steeds meer gedwongen rekening te houden met de wensen van adverteerders.

De adverteerde wordt immers elders op zijn wenken bedient. Ook de traditionele media zal zich in de toekomst in toenemende mate achter de oren krabben voordat men een artikel plaatst dat een belangrijke adverteerde bekritiseert. Voor sociale, veelal anti-commerciële, bewegingen betekent dit dat hun toegankelijkheid tot de massamedia, waarvan een steeds belangrijker deel commercieel is, alsnog kleiner dreigt te worden.

Zeker in de Westerse landen heeft de media een centrale functie in het proces van 'betekenisgeving' en het creëren van ideologie. We zijn hier omringt door informatie en media en een logisch gevolg is dat de media bijvoorbeeld een belangrijke invloed heeft gekregen in maatschappelijke besluitvormingsprocessen. Alleen al om deze reden dien je als activist de media uiterst serieus nemen. Je zult goed moeten nadenken over de manier waarop je iets presenteert zodat de boodschap door de media wordt opgepikt. Zo bereik je immers een groter publiek. Toch moeten we ook niet teveel van de media verwachten en is het belangrijk dat er tegelijk autonome strategieën worden ontwikkeld om de eigen ideeën gehoord te krijgen. Deze moeten echter wel het doel hebben een groter publiek te bereiken en niet zoals nu vaak het geval is enkel de al bekeerde mensen.

Marco

Meer informatie: <http://www.engage.nu> en <http://www.indymedia.org>

EU-KANDIDAAAT TURKIJE MARTELT

vervolg van pagina 1

elkaar te spelen door het gebruik van politieke en economische terreur. Binnen de gevangenissen wordt dit gedaan door de mogelijkheden van strijd en van gezamenlijk acties te belemmeren. Voornaamste doel hiervan is verdelen, isoleren en liquideren door eenzame opsplitsing.

De politieke gevangenen zeggen "zonodig zullen we sterven maar we zullen niet de isolatiecellen ingaan". Ze zeggen "wij mogen dan wel binnen de muren zijn maar jullie zijn buiten". Met deze woorden wijzen zij ons op de politieke inhoud en zo ook hun houding en vastberadenheid. In dit kader roepen wij als (DETUDAK) Solidariteit Comité met de Politieke Gevangenen, een ieder op die begaan is met dit onderwerp, alle revolutionairdemocratische mensen en organisaties, om deze stem te versterken en om solidair te zijn met de gevangenen.

Om nieuwe massamoorden in de gevangenissen te voorkomen moeten we actie ondernemen zonder enige tijd te verliezen. We moeten deelnemen aan alle protestacties. We moeten tegen het F type gevangenis systeem zijn en er tegen vechten. We moeten ervoor zorgen dat internationale organisaties actie ondernemen.

Solidariteits Comité met de Politieke Gevangenen.
DETUDAK

Alinterimiz, Attilim, Devrimci Demokrasi, Ozgur Gececek, Barikat, Mucadele Birligi, Kurtulus, Kizil Bayrak.

DUSNIEUWS

politieke agenda november - januari

Woensdag 29 november t/m 3 december
Internationale conferentie van Attac (International aan banden leggen van kapitaalstromen en invoering Tobin-tax).
Paris. Info: Attac Nederland: 020-6279661. <http://www.attac.org/>.

Donderdag 30 november
20:30, Las Vegas, Koppenhinksteeg:
Film: Le Marionnettiste (Hani Lachine, 1989) Un film a propos des développements politiques et a propos des circonstances sociales en Egypte qui se déroulent encore actuellement. Texte en arabe, sous titre français (no English subtitles), geen Nederlandse ondertiteling). Scenario et dialogues: Issam El Chamaa, genre: com/drame, avec Omar Sharif (Mohamed Gad El Karim), toegang gratis.

Vrijdag 24 nov. - zaterdag 16 december
Kraakpand De Blauwe Aanslag bestaat 20 jaar! Ruim 3 weken een totaalkunstprogramma met politieke onderwerpen, muziek, theater, film en video, kraakweekend, exposities, acts en nog veel meer. Builenom 215, Den Haag. Org: St. Brood en Spelen, 070-3884636. E-mail: petrix-x@hotmail.com.

Vrijdag 1 december
19:00-20:00 Wake bij de Willem II-vredelingengvangenis, Tilburg. Org: De Vuurdop. Info: 013-5421982.
Vrijdag 1 december
Wereld-AIDSdag.

Zaterdag 2 december
In Amsterdam. Info: Nederland Palestina Committee. 015-2572984 (Wim Lankamp). E-mail: Wlankamp@hcc.net of 06-51883646 Muriyam Aouagh).

Zaterdag 2 december
14:00-14:30 Vredeswake op de Stadhuisbrug in Utrecht (iedere 1e zaterdag v/d maand). Org: Samenwerkende Utrechtse vredesgroepen. Info: 030-60283361

Zondagmiddag 3 december
In Amsterdam. „Van Seattle naar Brussel: de WTO 1 jaar na de mislukte start van de Millennium Round“ publieksdebat met de documentaire „This is what democracy looks like“ over Seattle of Sabina Voogd, vertegenwoordiger van de Nederlandse NGO's in Seattle met vertegenwoordigers van XminY, Wemos (*), Novib (*), FNIV (*), Nlieudefense, CEO (*nog onder voorbehoud) Voor het precieze programma, plek en tijdstip radpleeg de WTO zip 5 op www.stelling.nl/trouble vanaf 26 november. Of stuur een mail naar onyva@xs4all.nl.

Zondag 3 december
Internationale dag van de gehandicapten (VN). Info: <http://www.ecri.coe.int/>

Zaterdag 16 december
10:00-17:00 Manifestatie 'Het Europa van de Burger'. Felix Meritis, Keizersgracht 324, Amsterdam. Org: VDE, EFISQ en FDO. Info: 070-4277072 europa_van_de_burger@hotmail.com

Donderdag 7 december
19:00-19:30 Vredeswake. Promenade, Utrecht. (iedere 1e donderdag van de maand, zelfde tijd, zelfde plek). Info: Franciskaanse Vredeswacht: 020-6452399 (Roline Woldring).

Donderdag 9 december
14:00-17:00 Aktiefestatie #3 in het teken van antimilitarisme. Doel: oprichting van een Amsterdams antimilitaristisch initiatief. O'301, Overtoom, 301, Amsterdam. Met info, kraampjes, muziek, workshops, acts en een echte actie! Org: De Vrije Zone. Info: 020-6761773. E-mail: ravage@antenna.nl. Http://www.huizen.dds.nl/~vrijzon

Zondag 10 december
Internationale Dag van de Rechten van de Mens (VN).Info bij Amnesty International. Tel. 020-6264436. en bij VN centrum voor de Rechten v/d Mens in Genève: 0041-22-9173955. <http://www.hchr.ch>

Zondag 10 december
14:00-15:00 Solidariteitswake bij Grenshospitium', waar kansloze asielzoekers zitten opgesloten. (Elke 2e zo v/d maand). Grenshospitium, Tafelbergweg 10, Amsterdam-Z.O. Om 13:30 verzamelen bij Metrostat. Holendrecht Holendrecht (uitgang AMC). Org: Catholic Worker. Info: 020-6994320 (Susan, Jellie of Frits).

Woensdag 13 december
Feministisch Kafee (iedere 2e wo e/v maand), telkens over een ander thema mbt. sekse en genderverhoudingen. Kafe Molli, Van Ostadestraat, Adam. Org: De Sirenes (vrouwenuudies UvA). Info: Rinske Bijl, email: rinske.bijl@student.uva.nl.

Donderdag 14 december
In Las Vegas, Koppenhinksteeg, 20:30: Documentaire: How Was Prague? September dit jaar vond in Praag de jaarvergadering plaats van het Internationaal Moneair Fonds en de Wereldbank. 20.000 politici, bankiers en zakennemsen en 11.000 politieagenten stonden een week lang oog in oog met 12.000 demonstranten. De demonstranten waren naar Praag afgerisd omdat zij vrijhandelsinstituten zoals het IMF en de Wereldbank schuldig achtten aan de structurele oneerlijke verdeling van welvaart en welzijn in de wereld. Op de openingsdag van de jaarvergadering vonden in vijf landen protesten plaats tegen het IMF en de Wereldbank.

Uiteindelijk werd de jaarvergadering van het IMF en de Wereldbank verstoord beëindigd, volgens eigen zeggen omdat de agenda al rond was. In twee dagen van protest verdwenen in Praag maar lieft 900 mensen achter de tralies. Omdat de media het hele gebeuren in Praag vrijwel volledig heeft genegeerd vertoonden we vanavond twee films, gemaakt door non-commerciële mediateams.

Zaterdag 6 januari
14:00-14:30 Vredeswake op de Stadhuisbrug in Utrecht (iedere 1e zaterdag v/d maand). Org: Samenwerkende Utrechtse vredesgroepen. Info: 030-60283361.

Zaterdag 6 januari
13:00-14:00 Vredeswake op het Binnenhof, ivm. start van het Decennium van een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid voor de Kinderen van de Wereld. uitgeroepen door de VN). Org: Franciskaanse Vredeswacht. Info: 020-6452399 (Roline Rolding). Email: roweld@dds.nl

Zondag 17 december
12:30 Vertrek fietsocht ter deelname aan maandelijkse 'wandeling' rond karnaval-opslagterrein in Ahaus/ Duitsland. Verzamelen bij NS-station Enschede. (elke 3e zondag v/d maand). Org: Ned. Europees Nuclear Overleg (NENO). Info: 053-4356676 (Mark Akkerman). Email: nenocontact@hotmail.com.

Zondag 17 december
16:30-18:30 Vrouwenviering/moment van beginning op De Tiltenberg. Alleen voor vrouwen. De Tiltenberg, Vogelzang. Vrijwillige bijdrage (richtprijs 17,50). Org: De Tiltenberg. Info: 0252-517044. E-mail: programma@tiltenberg.nl.

Maandag 18 december
Internationale Dag van Solidariteit met Migranten, uitgeroepen door migrant worker organisations in the Philippines. Thema's: migrantenrechten en solidariteit met migranten. Org: December 18. E-mail: info@december18.net. Info: <http://www.december18.net>.

Zondag 24 vrijdag t/m 29 december
Vredes Aktie Kamp bij Vliegbasis Volkel. Info: 06-233340820.

zaterdag 30 december
12:00-12:30 Vredeswake, Hoek Markt/ Sprongstraat, Zutphen. (elke laatste za maand,zelfde tijd,zelfde plek). Info: Franciskaanse Vredeswacht, 020-6452399 (Roline Woldring).

Zaterdag 30 december
13:00-14:00 Wake om aandacht te vragen voor politieke verdwijningen in Turkije. Solidariteit met Zaterdagnoeders Istanbul. Plein voor Catharinakerk, Eindhoven. (elke laatste zaat, v/d maand). Org: ICAD Info: 040-2517607

Vrijdag 19 januari
Bijeenkomst met toelichting door de advocaten mbt. het hoger beroep van het 'Proces tegen de Nederlandse Staat', inzake kernwapens. Zaalcentrum in CS, Den Haag (trap op, zalen 5 en 6). Org: Tribunaal v/d Vrede, Ver. Juristen v/d Vrede en Akties Tegen Kernwapens. Info: 0515-573103 of 06-53939554 (Willemijn v/d Werp). <http://www.ddh.nl/vrede/kernwapens>

Vrijdag 19 januari
Esperanto-kafe, Eindhoven. Info: Fabien van Mook, e-mail: fabien@hernet.nl.

Vrijdag 19 januari
10:45 Pleidooien in het hoger beroep van het 'proces tegen de Nederlandse Staat', inzake kernwapens. Hoge Raad, Kazernestraat, Den Haag. Volop plaats op de publieke tribune! Org: Tribunal voor de Vrede en Ver. Juristen voor de Vrede. Info: 020-6681868 of Mr. Nico Steijnen, 030-6915946. <http://www.ddh.nl/vrede/kernwapens>

Donderdag 25 t/m dinsdag 30 januari
Public Eye on Davos 2001, Zwitserse NGO netwerk, organiseert Tegen top tijdens WEF bijeenkomst. Meer informatie: <http://www.davos2001.ch>

Zaterdag 27 januari
In Davos (Zwitserland) wordt gedemonstreerd tegen het World Economic Forum (WEF). Meer informatie <http://www.under.ch>

Maandag 29 januari
Rechtszaak tegen krakers van EuroDusnie pand 'Las Vegas' bij de politiechter, Prins Clauslaan 60 te Den Haag om 11.15.

Zaterdag 2 december Landelijke demonstratie en manifestatie 'Vrijheid voor Palestina'.

Amsterdam. Info: Nederland Palestina Committee. 015-2572984 (Wim Lankamp). E-mail: Wlankamp@hcc.net

Zaterdag 2 december
14:00-14:30 Vredeswake op de Stadhuisbrug in Utrecht (iedere 1e zaterdag v/d maand). Org: Samenwerkende Utrechtse vredesgroepen. Info: 030-60283361

Zondagmiddag 3 december
In Amsterdam. „Van Seattle naar Brussel: de WTO 1 jaar na de mislukte start van de Millennium Round“ publieksdebat met de documentaire „This is what democracy looks like“ over Seattle of Sabina Voogd, vertegenwoordiger van de Nederlandse NGO's in Seattle met vertegenwoordigers van XminY, Wemos (*), Novib (*), FNIV (*), Nlieudefense, CEO (*nog onder voorbehoud)

Voor het precieze programma, plek en tijdstip raadpleeg de WTO zip 5 op www.stelling.nl/trouble vanaf 26 november. Of stuur een mail naar onyva@xs4all.nl.

Zaterdag 16 december
10:00-17:00 Manifestatie 'Het Europa van de Burger'. Felix Meritis, Keizersgracht 324, Amsterdam. Org: VDE, EFISQ en FDO. Info: 070-4277072 europa_van_de_burger@hotmail.com